

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

מאזערו של הרב שלמה הלוי

פרשת בשלח

מי שמסכן עצמו לא יכול לבוא בטענות

שבת זו נקראת גם "שבת שירה" על שם שירת הים שנקראת בתורה בפרשה זו. התורה מתארת את מפלתה הסופית של המעצמה מספר 1 באותה התקופה: "וינער ה' את מצרים בתוך הים" (שמות יד, כז), נשאלת השאלה מדוע נפרע ה' ממצרים הרי הקב"ה בעצמו ציווה את מצרים לשעבד את בני ישראל כפי שהבטיח לאברהם אבינו בברית בין הבתרים: "ועבדו ועינו אותם 400 שנה!!" ואם כן יכולים הם לבוא בטענה צודקת כלפי הקב"ה: "אתה ביקשת מה אתה רוצה מאיתנו?!"

התשובה לכך תובן עפ"י **משל**, למה הדבר דומה: סוחר גדול שאיבד את כל ממונו בשריפה, ניסה להשתקם. לווה מחבריו כספים וסחורות, כל הנושים קיבלו בהבנה את מצבו ואף נתנו לו הארכה לתשלומים כדי שימשיך "להתגלגל" ויחזור לעמוד על רגליו כבראשונה. בעל חוב אחד שהיה קשה במיוחד העיז ותבעו לדין. השופטים בלית ברירה פסקו כי עליו לשלם מיד את חובו ולא תצבור הקרן ריבית גבוהה. התחנן האיש וביקש לפחות לוותר על הריבית והוא ישלם את הקרן לאט לאט... והמלווה הסכים. הסוחר עבד יומם ולילה והצליח להשיב את חובו מידי חודש בחודשו, משהגיע התשלום האחרון ביקש מהמלווה לתת לו אישור שחובו נפרע. בעל החוב צחק והסביר בלגלוג ל"ידידו" כי עכשיו סיים לשלם את הריבית וכעת עליו לשלם את הקרן. חשכו עיניו של מיודעינו ובצר לו עלה אל העיר להיוועץ במלך מה לעשות?. המלך היה איש חסד אך מה יעשה וביד הנושה פסק דין תקף! מה עשה המלך, אמר לסוחר שיודיע לנושה שהוא עובר דירה למדבר השורץ שודדים והוא ייתן לו פלוגת שומרים שתאבטח אותו מפני הליסטים, בעל החוב יבוא לשם ויפול בידי השודדים... וכך היה הסוחר עבר בשלום והנושה נפל בידי השודדים והרגוהו.

הנמשל: ה' נתן את בני-ישראל ביד פרעה, לא בשביל שיתאכזר עליהם, יעבידם בפרך וירחץ כל בוקר בדמם של תינוקות רבים, אך לא ניתן לעשות מאומה כיוון שיש בידם פסק דין תקף! שהרי נגזר "ועבדו ועינו אותם 400 שנה". מה עשה הקב"ה פיתה אותם לרדוף אחרי בני-ישראל ולהיכנס לים, לאחר שעברנו, כבר לא הייתה מחויבות להעמיד את המים כחומה ומאליהן נפלו על מצריים והטביעום. הרי שהמצריים צעדו אל מותם ולקחו ברשותם את הסיכון למוות בטוח... מי שמסכן עצמו איננו יכול לבוא בטענות... כן יאבדו כל אויבך ה'.

הדבר אמור גם לגבינו אם מסתכנים לעשות מצווה דרך מקום אסור (והכוונה למחשבה זדונית או למען גאוה) לא נוכל לבוא בטענה "עשינו את רצונך מדוע נענשנו?!"...

שבת שלום ומבורך

מצווה לצלם ולהפיץ בביית הכנסת ובעבודה